

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetško ljudstvo.

Izhaja trikrat na mesec.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta
1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravištvo lista je v „Narodni tis
karni“ v Tavčarjevi hiši „Hotel Europa.“

Domače stvari.

— (Za obrtniški oddelek) so se volitve 8. t. m. začele. Po celej deželi se raznašajo in so se menda raznesli legitimacijski listi in vladna agitacija je ravno tako silovita, kakor pri trgovinskem oddelku. Ker je večina volilcev tega oddelka taka, da še menj ali malo bere, je nevarnost povsod, kjer naši narodni prijatelji niso ob pravem času vse storili. Torej precej na delo! Vsak naj gre v svojem okraji od volilca do volilca in naj da narodne kandidate za obrtniški oddelek podpisati. Kjer so pa nemškutarji briči, davkarji ali drugi nemškutarji koga preslepili, ki nij vedel kaj je podpisal, naj v pismu na volilno komisijo svoj glas prekliče.

Ako bodo prijatelji naše narodne stvari po deželi kolikaj svojo dolžnost storili in precej pri volilcih po deželi legitimacije pobrali, — zmaga naša slovenska stranka v tem oddelku sijajno, kljubu vsemu vladnemu pritiskanju in potem si stoji v trgovinski zbornici 12 vladno-nemškutarjskih in 12 narodnih zastopnikov. Večino naredi žreb ali srečkanje ali pa če eden ali drug ud iz te ali one stranke umrje.

— (Pozor!) Čuje se, da hočejo nemškutarji v obrtnijskem oddelku s tem manevrom agitirati, da bodo dobrodušnim volilcem obrtniškega oddelka priporočali deset narodnih in le dva svoja nemškutarjska kandidata v trg. in obrtnijsko zbornico, da bi potem, če v trgovinskem oddelku večino dobodo, tudi v zbornici večino imeli. Pozor! Naj se nihče ne da na take „kompromise“ zapeljati.

Brez razločka vse narodne kandidate moramo v obrtnijskem oddelku voliti, sicer so nas zopet prevarili!

— (Iz Kamnika) se nam piše: V naglosti sledeče: Čudne reči jelo so nam prihajati na dan, zaradi volitev v trgovinsko in obrtniško zbornico, katere so važne, ker kažejo da o pravičnosti in nepristranosti volitev nij govora. Komaj sem bral v „Slov. Narodu“, da je razpisana volitev in določen čas, uže je imel župan naš volitvene liste, a on nij listov okolo pošiljal, kakor postava ukazuje, ampak tiste, kateri so nezanesljivi, ker ne vedo pomena trgovinske zbornice, poklical še tisti dan kar k sebi, in tam jim povedal, da jih ima in da naj te in te kandidate puste takoj pri njem podpisati, in da jih bo on v Ljubljano dal. Kaj jim je pri tem obljubil? Pravijo, da je on obetal, da jim bodo davki zmanjšani!? Do 2. t. m. pa še trije volilci nijso dobili listov, katere ima baje gosp. Keeljev komi. Ker postava terja, da morajo listi osem dnij ali več, prej volilcem v rokah biti, volitev pak se uže 8. jan. vrši, je tu zopet nova kričeča nepostavnost!

— (Iz Logatca) se nam piše 31. decem.: V včerajšnjem „Slov. Narodu“ št. 297 sem čital kandidate naše stranke, ter sem si ravno denes namenil volilcem našega kraja kandidate slovenske stranke priporočevati, ali žali bog — zamudil sem. Denes zjutraj namreč pride iz Planine od ondotnega glavarstva poslan K., katerega je tudi njegov „adjutant“ okr. sl. spremljeval, ter se je prav pridno trudil, pridobiti si glase za

kandidate nemškutarske stranke, kar se mu je tudi — posrečilo! Pridi namreč k enemu volilcu ter mu poda volilni list, kateri je bil uže od zunaj z naslovom, kam naj se pošlje previden. Ker pa volilcem, kandidatje naše stranke znani niso bili mu poda nek listek, na kateremu so bili kandidati, se ve da nemškutarske stranke zaznamovani ter mu pravi, „da te naj zapiše na list ker ti so kandidati, katere bodo volili vsi Ljubljčanje“, ter ga s svojimi zvitimi besedami posilil, da je zapisal njegove kandidate in mu je list, kakor hitro ga je s kandidati napolnil, zopet zaprl in njemu izročil, kakor mu je zapovedal. Namestu, da bi se volilni listi po pošti na županije ali posamezno na vsacega volilca razpošljali, se je raje zgoraj imenovani pregovarjalec, akoravno nij več, nego 3 volilci v Logatci, semkej pripeljal, ter si z zvijačo vse tri pridobil. Torej se vidi, da vlada vse moči napenja, da zmaga nemškutarska stranka, če tudi postavijo prestopa.

— (Iz Ljutomera) se nam piše: Naš deželni poslanec g. dr. Srnc je 26. decembra po obedu v Šrameljnovi gostilnici svojim volilcem polagal račun o svojem delovanju ter zastopanju ljutomerskih Slovencev v graškem deželnem zboru. Obžalovati moramo, ka so g. dr. Srncovi volilci premalo vedeli za njegov prihod. Ker je bil vrh tega tudi slab pot v Ljutomer, zbralo se je bilo le kacic 15 poslušalcev.

Kedor je čital stenografične zapisnike o delovanju g. dr. Srnc v deželnem zboru, mogel je iskreno priznavati vsled razvijanja g. dr. Srncovega delovanja ta dan, da je zastopal naš deželni poslanec Slovence ljutomerske kot poštenjak, kojemu ne manjka niti sposobnosti, niti poštene volje za to. Odločno zavračati se mora taisti, kateri bi trdil, da g. dr. Srnc nij rodoljub z dušo in s telesom, ako se v nekaterih slučajih ne strinja z g. Hermanom, kateri bi katerikrat rad po drugej lestvi speljal v raj Slovence, nego g. dr. Srnc. Oba jednako iskreno želita pomagati Slovcem, da bi se rešili faranov, ter prišli v obljubljeno deželo, toda eden

trdi, da je tod, drugi pa, da je drugod boljši pot skozi puščavo v Kanaan, koder so nekedar, pred 1000 leti, pred Karlom velikim, pred Huni in Magjari slobodno kmetovali, nikdar sosedov nadlegovaje, naši pradedi in pod košato in krasno narodno lipo se pogovarjali o svojih županijah in narodnih knezih.

S posebno pohvalo smo mu volilci odbravali junaško vedenje tačasno, ko je namreč bilo na vrsti v deželnem zboru narodno pitanje gledé narodnega poduka slovenskega, ko je šlo za realko. Pa tudi v družih točkah so se ujemali volilci s poslancem, le gledé večjih občin, nego so, nijso bili jednacega mnenja volilci in poslanec. G. dr. Srnc je bil namreč za večje, premnogi volilci pak proti njim. Prvi govornik izmej inteligentnih kmetov ljutomerskih je ugovarjal gosp. dr. Srncu, ter bil proti večjim občinam, župan dodgrajski Mohorič. On je rekel, da Slovenci še nijsmo zmožni za tako upravo, kakoršno bi zahtevale večje občine, ker smo premalo omikani vsled nekdanjih narodnih šol, po katerih se je le nemškutarilo ter za občno omiko nič storilo (ploskanje se je čulo). G. Mohorič pravi, da še za sedanje male občine slovenskim županom manjka sposobnostij, nikar bi ne še za večje! On pravi, da so se mogli v narodnej šoli le v kakovšnej nemškej oazi (trgu) nekateri Nemci in nemškutarji bolje izobraziti, ker so bile šole le nemškutarske, vsled tega pa bi bili Slovenci prisiljeni, da bi torej nemškutarje (!) volili za župane večjih občin, tega (pravi g. M.) pa nikedar nečemo Slovenci, da bi nas nemškutarji gospodarili še bolj nego do zdaj! G. Mohorič je rekel konečno, ako bi pa Slovenec za večje občine moral imeti za vsako reč pisača in ta pak je sploh (?) nemškutar, potem pak je pisač župen, ne pa kmet, ki ga je najel, torej pozneje naj bodo večje občine.

Volilci so zaupnico izrekli enoglasno g. dr. Srncu.

— (Iz Hotederšice) na Notranjskem se nam piše 1. jan.: Zima je pri nas zdaj strašno huda; snega imamo 6 pedi na ravnem, v gozdih ga imamo še več, tako,

da si kmetje ne morejo potrebnih drva pripeljati, ker je pri nas navada, da le po zimski drva vozimo iz gozda. Mraz pritiska tako, da je uže več kmetov prisiljenih, domačega sadnega drevja se lotiti, da so potrebnih drv za kurjavo dobili, stelje za živino tudi uže malokateri ima, uboga živina, in ubogi kmetje! In še živinska kuga nam žuga sem priti iz bližnjega Trnovega. — Naš živinski zdravnik Janez Leskovec v Ljubljani izučen, se pri živinskih in konjskih boleznih, tako pridno obnaša, da ga morem vsem bližnjim okrajem po Notranjskem priporočiti. Uže večkrat se je pri meni prav dobro obnesel, posebno pri kravah, katere niso mogle teletiti. Še izvrstnejše je naredil zdaj pri eni moji 4 letni kobili, ker jo je bila tovaršica z ostro brenklo po noči tako razmesarila, da je imela zjutraj 11 palcev dolgo in 3 palce široko rano na desni strani vampa, in za dreto na debelo nij manjkalo, da nij bilo do črev. A ta zdravnik jo je prav lahko na tla vergel in jej rano tako umetno zašil, ter jo potlej z nalašč narejenim pasom povil, da je kobila v 20. dneh popolnem ozdravela.

— (Iz Notranjskega) se nam piše: Kjer je edinost, je tudi mir, sreča, blagostanje, po domače blagoslov božji. Pošten in značajan človek, se srečnega nikdar šteti ne more, ako je v njegovi družini razkolništvo, sovraštvo, razprtstvo. Sreča v takih krajih nema obstanka, kajti ona se s žalostjo in jezo ne more zlagati ne občevati. To je slednjemu znano, zato vsak skrbni oče ali gospodar skrbi vedno, kar največ more, da obdrži slogo in prijateljstvo mej sinovi in družino. Enako skrbnemu očetu ravnati morajo tudi skrbni vladarji. Kajti tudi v državi kjer so nemiri, blagostanje hira, revščina in dolgovi se množe, vse drugo zaostaje. Za to se šestokrat čuje iz ust poslednjih, da hočejo skrbeti za mir v državi in zunaj države. Tako smo čuli tudi enake besede iz visocih ust, in gotovo je, da je to najtoplejša želja, kar radi verujemo. A kaj pomaga vsa dobra volja brez istine? Tudi v naši državi potrebamo miru in sloge ako

jo hočemo srečno imeti. Se pa za to skrbi? Ne! Ravna se še nasprotno.

Poglejmo v našo malo slovensko deželico. Komaj se je povrnil (? glej zadnje Bleiweisove „Novice“) toliko zaželeni mir mej narodom samim, uže se ga je skušalo od druge nam nasprotne strani kaliti. Delalo se je na to; da se je trgovinska zbornica razpustila, češ, zdaj je čas, složni niso še prav popolnem, še bolj se bodo pa pri sestavljanji kandidatov razdvojili, torej naša zmaga gotova, mej njimi pa še večje sovraštvo in razdvoj, kakor dosemal. Tako so mislili in to je bila želja naših nemčurjev, k katerim pripada veliko število c. kr. uradnikov. Največja skrb poslednjih bi morala biti sreča in blagostanje države v kateri žive, paziti bi morali tudi po želji vladarjevi, da se ohrani mir in edinost mej narodi, od katerih žuljev oni žive. Činijo oni to? Nikakor! Še nasprotno, oni so ravno, ki hujskajo brata na brata, prijatelja na prijatelja, narod na narod. Kakih nasledkov se imamo nadejati vsled tega? To najbolj zgodovina pove. Naj ne mislijo ti svojeglavni nemškutarji da bodo celi naš narod pod se spravili, kateri bode moral tako plesati, kakor bodo oni godli. To se vsikdar ne bode za stalno zgodilo, naj le oni činijo, kar koli hočejo, i če tudi proti postavno raznajo, koncem bode vse zastonj. Narodi se tako hitro ne udajo. Naš je sicer majhen, a čvrst in krepak, krepkeje ima pa brate, na katere se sme in more zanašati. Pa ko bi mi tudi sami na sebi bili, podali bi se ne do zadnjega, kajti bolje je slavno umreti, nego v sužnosti živeti.

— (Iz Maribora) se nam piše 4. jan. Volitve za mestni zastop so končane in mir se je zopet povrnil. Agitacija je bila posebno v prvem volilnem razredu jako živahna. Brez malega so vsi prejšnji vnovič izvoljeni — Reiser zopet župan, Duhač podžupan itd. Mirni, nepristranski opazovalci, ki imajo ostre oči in tenka ušesa, so mogli včas prav zanimive stvari doživeti in zapaziti, o katerih hočemo morda prihodnjič enkrat obširneje govoriti. Do novega leta je več dnij sneg zaporedoma padal in res za naše

kraje nenavadno visok zapal, tako da še v mestu človek nij skoro mogel iz hiše, a zvonaj mesta pa je bila vsa komunikacija zaradi zametov celó nemogoča. Zadnjo noč se je začela vlaga gubiti, nebo jasni in uže smo denes zjutraj imeli 8° R. mraza. Razmere društvenega življenja se tukaj niso nič kaj znatno spremenile, višji krogovi živé dobro, ter ne kažejo nikjer pomanjkanja tako, da se „gospodarstvena kriza“ pri njih, prav malo ali celo nič ne pozna, pač pa se pozna pri manjših rokodelcih in obrtnikih, kateri nobenega osebnega kredita nemajo in zaradi tega se ve da v stiskah živijo.

— († Matija Doljak). Iz Solkana se nam piše 5. jan: Denes ob 2. popoldne nam je nemila smrtna kosa našega ljubljenege očeta, g. Matija Doljaka, deželnega poslanca predsednika političnega društva „Soča“ in naše čitalnice itd. pokosila.

— (Iz Mozirja) se nam piše 5. jan. Za župana v okolico mozirsko je voljen kmet Jože Skruba, inteligenten mož, naroden in naročnik „Slov. Tednika.“ „Zrno do zrna pogaja.“ Uže od leta 1829 nij bilo tukaj toliko snega nego letos. Pregovor pravi „ko je mraz išče zajec mater,“ a letos jo iščeta tudi volk in medved.

— (Iz Trnovega) na Notranjskem se nam piše 1. jan. Imeli smo upanje da bode nesreča, katera se je k nam priklatila, lokalizirana ostala, posebno, ker se je vse storilo, širjenje živinski kugi zabraniti, a denes zapazimo uže na tretjem hlevu deščico z napisom: „živinska kuga“. V nedeljo je zbolelo govedo, kjer je še 11 družih i blizu 90 ovac, predvčeranjem pa se je kuga konstatovala v tretje v hlevu, kjer je poleg bolnega še dvoje goved. Pričelo se bode pri nas tedaj pobijanje „en gros“ — črez sto glav bo sekira zadela. Kdor pozna ubožnost naših krajev, lahko si naslika žalostno podobo bodočnosti. Uže zdaj se čutijo nasledki hude nesreče povsod!

Nerazumljiva nam je štedljivost slavne naše vlade v tacih slučajih. Došlo je iz Ljubljane celih dvajset mož vojakov, za obstraženje velicega okraja, okuženih hlevov

itd. Predrzní smo toliko, staviti slavnej vladi preponižno vprašanje: se li na vojaštvo izključljivo le zato toliko kmetskih davkov potrosi, da je mogoče z njim manevrirati, ali tudi za to, da se upotrebljuje korist davkoplačevalcev? Pošljejo se nam vojaci, a kmet mora stražiti!

Drugi slučaj vladne varčnosti je tak, da zaslužuje biti zapisan in shranjen v arhive za večni spomin. Postavno se mora živina iz okuženega hleva pobiti in zakopati, ako je tudi na videz zdrava. Predvčeranjem pa je bilo objavljeno, da se bode meso pobitih goved prodajalo! Skušnja uči, kako lahko se otrov prenese, da se pri najboljšem paženji kuga širi. Mogoče, da meso otrovanega goveda človeškemu organizmu ne škoduje (kajti, da žival iz okuženega hleva nij otrovana, nikdo dokazati ne more, ako je tudi zdrava,) vendar nij eventualnost izključena, da, celo verjetno je, da se baš s tacim mesom in kožami otrov prenese. In koliko se bode na ta način prištedilo? Naj bi slavna vlada varčna bila onda, ko terjá ogromne zneske za vojaščino, ali dispozicijski fond, da z davkovskimi novci podpira naše sovraže v novinarstvu itd. V tacih slučajih bi bila vladna štedljivost vse hvale vredna, a ne kadar gre za to, da se dežela obvaruje največje nesreče.

— (Kako je c. kr. vlada agitirala) pri volitvi v trgovski oddelek nam kaže sledeče pismo enega vrlega našega volilca: V imenik je bil vpisan v bližnji vasi Selce nek Furlan - Gašpari, katerega pa je berič Klun ko je legitimacije raznašal na limance ujel, kakor je tudi mene hotel. — Da sl. uredništvo izve, kakšno prostost vlada volilcem pušča pri volitvah, naj povem, kako je legitimacije raznašal. Ko je na vse zgodaj k meni prišel, in me doma dobil, je ves zadovoljen rekel: „hvala bogu, da vas najdem doma, da nijsem zastonj prišel, ker prišel sem nalašč za vas“, ter mi pokaže legitimacijo in ob enem pred me postavi listek na katerem so bili nemškutarski kandidatje in pravi: „tukaj sem prišel če bi bili tako dobri, da bi mi tukajle podpisali ker bodo

nekaj ene volitve v „handelskamro“ tam v Ljubljani in g. dr. Dev so mi rekli, da boste tako dobri in podpišite tukajle in drugo bodo sami opravili ne bode vam treba pisarij itd., te le gospode pa so za dobre spoznali in jih bodo vsi volili, torej če bi tako dobri bili podpisati, vidite, sem bil pri g. Gašpariju in ta mi je precej podpisal tukaj vidite“. Ko terjam prejemni listek ter ga podpišem nij mi še hotel legitimacije iz rok dati, se je postavil in me prosil, naj bom vendarle „tako dober“. Ko je pa videl, da je vse zastoj, pustil je legitimacijo in odšel. To vam je lepa prostost pri volitvah, da se bogu smili! Večje skrbi pa bode treba tukaj za volitev v obrtnijski oddelek, ker je tukaj veliko volilcev, velike pozornosti bode tedaj treba, da jih ne vlovijo, ker lovili bodo gotovo. (So uže začeli. Ur.)

— (Iz Maribora) se piše goriški „Soči“: Kako živahno življenje bilo je pri nas pred večimi leti, kako pogostoma so bili shodi domoljubov, veselice itd. In kaj pa zdaj? Vse je mirno, vse je tiho, vse spi zimsko spanje po leti in po zimi. Zakaj se čitalnica ne giblje? Ali je mar v slabem materijalnem stanju? utegne kdo vprašati. Nikakor ne, ima še premoženja dovolj, samo ljudij nijma, ki bi jo oživljali. Nij pa treba misliti, da bi v Mariboru Slovencev ne bilo. Naše mesto Vam ima gotovo $\frac{1}{3}$ Slovencev, vsaj se je mesto največ iz došlih Slovencev množilo. In koliko omikanih Slovencev ti je tu, v vsakem stanu je po več zastopnikov slovenske narodnosti. Tu so slovenski odvetniki, notarji, zdravniki, profesorji, učitelji, uradniki, trgovci, itd. In kaj storé vsi ti domoljubje za razširjevanje in okrepčevanje slovenskega jezika in slovenske narodnosti? Nič. Toda tudi v družih obzirih naši domoljubi ničesar ne storé. Posvetni domoljubi nemajo razen svoje zaspane čitalnice niti enega društva. Nemci in nemškutarji imajo pa prav veliko društev. Kako lahko bi mariborski domoljubi oživeli čitalnico, napravili si slovensko politično društvo, posojilnico itd.

— (Iz Hrvaškega se nam piše 7. jan.: V osobji naše vlade pripravljajo se

važne premembe. V politično boljše podučnih krogih se govori, da bode prvi banov doglavnik Živkovič odstopil. Povod njegovemu odstopu je baje pohabljenost njegovo zdravje. Ta povod pa nij nič drugzega, nego zunanja pretveza, s katero se pravi uzroki njegovega odstopanja zavoljo lepšega prikrijava. Kateri so ti uzroki, o tem denes še ne morem poročati, toliko pa smem reči, da so eminentno politične narave, in sicer ne samo notranjo-politične, nego baje tudi zunanjo-politične. Živkovič je mož revidirane nagodbe z Magjari. On je prvo ulogo igral pri dogovarjanjih sem in tja. Hrvatje še bolj pa Magjari mu priznavajo te zasluge; Hrvatje še bolj pa Magjari mu morejo za njegovo posredovanje hvaležni biti. Če se bode ž njim ravnalo, kakor z zamorcem, ki je svojo dolžnost storil, nij to nobena nehvaležnost proti njemu, nego v tem leži silujoča potreba, da na njegovo mesto drugi mož stopi, ki bode poklic hrvatskega naroda na drugi strani pospeševal.

Kot Živkovičev naslednik imenuje se sedanji načelnik Zagreba Vončina. Njegovo ime se je uže tačas imenovalo, ko je Mažuranič bansko stolico zasedel, pa večje Živkovičeve zasluge za revidirano nagodbo so ga začasno nazaj potisnile. Denes pa, ko velja deželno upravo iz prvega korena ven preustrojiti, ko se na jugoizhodu zgodovinsko-važne stvari pripravljajo, stopilo je Vončinovo ime zopet na površje. Troedina kraljevina nema njemu vrstnika, kar se značaja, kar se popularnosti in kar se moževne energičnosti tiče. Njegovo ime ima dober glas, njegova značajnost v preteklosti je poroštvo za poštenje njegovih teženj v prihodnosti. Zlasti kot upravnik se ima za nekakovo celebriteto, in ravno tacega moža potrebuje pred vsem drugim denes Mažuranič kot desno roko. Da bodo z vstopom Vončine v deželno vladno tudi druge premembe v vladnem osobju potrebne, to je naravno. Vončina s sedanjim osobjem ne bode smel, ne bode mogel, ne bode hotel službovati. Z vstopom Vončine v deželno vladno začelo se bode, kakor se nadejamo, čiščenje

naših upravnih organov od nesposobnih in nepoštenih elementov. Narodna stranka je na to čiščenje zmirom silila, Mažuranič je pa do danes s tem okreval. Zadnji čas je, da se ta naša šikora vendar enkrat z ostro sekuro iztrebi. Vončinovo imenovanje za prvega banovega pribočnika bo cela dežela radostno pozdravila, samo daj bog, da bi se skoro uresničilo.

— (Iz srednjega Krasa) se nam piše, da je minoli teden pobelil sneg celi Kras, teden pred tem je bilo pak lepo, južno vreme, da je vse pomrznilo, in se ne upa nikdo iz hiše. — 30. m. m. je hotel nekov kmet svoje vino peljati v Trst; ko pridejo k colskemu kolu pri Repentabru, se jim voz nagne, držanje je bilo zastoj in voz se prekucne na stran ceste. K sreči nij bilo mnogo škode, ker so bile posode iz hrastovega lesa. Enacih nesreč se je uže letos mnogo pripetilo na naši skladnej cesti, ker pomanjkuje odvalnikov. — O živinski kugi se nič več ne čuje v tržaški okolici in pripoveduje se, da se prihodnji četrtek odpravijo nastavljene straže.

— (Premeščanje.) Okrajni sodnik F. Abram je prestavljen iz Tolmina v Tržič (Monfalcone) in adjunkt v Gorici L. Budan pride za sodnika v Tolmin.

— (Izpostavljeno dete.) Predvčeranjem je bilo v ljubljansko bolnico prineseno novorojeno dete, katero je bila vranja mati rodila v bolnici, a potem ven odpuščena, pustila ga na ulici. To so nasledki opuščanja najdenišnice.

— (Umrlo) je v Ljubljani meseca decembra 1874. leta 89 osob, in sicer 41 moškega in 48 ženskega spola.

— (Iz Kanala). Te dni je padel neki na bregu Soče stanujoči kovač v mraku v Sočo. Da-li je samovoljno ali po nesreči padel, se ne ve!

— (Iz Gorice) se nam piše: Po naših gorah je tako zamedlo, da nam morajo gorjani teleta v košah na hrbtu nositi. Včeraj sem videl 14 kmetov, vsaki z enim teletom.

Politični razgled.

Notranje dežele.

O položaji na *Ogerskem* piše mađjarski „Ellenör“ več člankov, v katerih pravi, da na Ogerskem more pomagati ali Sennyey ali pa Tisza. Eden je razkričan kot reakcionar, drugi kot revolucionar, obe očitani pa niste opravičeni. Treba je osvoboditi se le Andrašijevega vpliva.

Vnanje države.

Iz Dubrovnika se poroča, da vlada v *Črnigori* veliko razdraženje, ker se podgoriška stvar nij rešila Črnogorcem po volji. Turška komisija je namreč spoznala samo štiri osebe krive pokolja v Podgorici. Črnogorski udje komisije so protestirali in zapustili turško zemljo. Ruski konzul je bil pozvan v Cetinje. Iz tega utegnejo resne stvari nastati.

V *Španiji* je s starim letom tudi — republika umrla! Princ Alfons je proglašen za kralja in vojska ga je priznala. Vse to je prišlo naglo in nenadno. Bourboni so zopet španjski prestol zaseli. Videti je, da je Serrano sam igral z intriganti, kateri so poštenega Kastelarja izpodrinili in pot delali Alfonzu sinu prognane Izabele. — Žalostno je za idealista, videti, kako se stari narodi za svobodo izkažejo nezrele in torej tudi nevredne.

Ruski slavni publicist M. Pogodin, predsednik dobrodelnega komiteta slovanškega je imel pri priliki novega posvečenja prestavljene srbske cerkve v Moskvi sledeči govor, ki budi nemalo senzacijo: „Bili smo tako srečni, udeležiti se posvečenja cerkve, ki pripada srbskemu dvoru. Molili smo za Njegovo Veličanstvo, našega gospoda in carja Aleksandra Nikolajeviča, rojenega branitelja vseh slovanskih plemen, in poleg tega za mladega kneza Milana, ki sedi na srbskem prestolu, za metropolita moskovskega in srbskega. Spominjali smo se tudi v molitvi ranjcega carja Nikolaja, ki je osodo Slovanov imel v srcu do svoje smrti, umrlega kneza Miloša in njegovega sina, ki so izkazali svojej domovini velike zasluge. Molili smo za pravoslavno cerkev, in za splošno zedinjenje. To je naš ruski, moskovski panslavizem, duševni, razumni in mravni panslavizem. Želimo pruskemu pangermanizmu, sardinskemu panitalijanizmu in če treba španjskemu paniberizmu vso srečo in smatramo za ogeljni kamen ruskega, moskovskega panslavizma misel duševnega združenja vseh Slovanov, ne gledé na raz-

lične države, mej katere spadajo po osodi, ne gledé na veroizpovedanje, h kateremu se glasé. Namen našega dobročinnega komiteta je, da bi se po sredstvih in razmerah, kar je moč največ razširila in utrčila mej Slovani misel njihove celote, gledé pokolenja in jezika, da je treba edinosti in vzajemne podpore k prospehu in razvoju vsestransko. Žvili tedaj Srbi in Bulgari, Poljaci in Rusi, Češi in Moravani, Hrvati in Slovaci, Slovenci in Črnogorci, katoličani in protestanti, pravoslavni in nepravoslavni, naj razcvetajo, ter se vzajemno ljubijo.“

Francosku narodna skupščina je imela 6. t. m. zvečer sejo, v kateri se je bralo Mac-Mahonovo poslanje. Predsednik pozivlje, naj se ustavne postavbe precej v delo vzemó; vlada bode terjala postavo o drugi zbornici na dnevni red deti, ker ta zavod zahtevajo konservativni interesi, da se odpravijo razpori, ki bi utegnili pri kakih novi zbornici mej njo in eksekutivno vlado nastati. Ta potreba bi še le potem bila, ko bi eksekutivna vlada imela pravico, zbornico razpustiti, tudi bi bilo izvrševanje te pravice brez senata nevarno. Mac-Mahon misli v tem poslanji, da po 20. nov. 1880 (ko bode on odstopil), naj ima po teh ustavnih postavah tedanje zastopništvo popolno svobodo, vladno obliko Francoske določiti. „Samo ta pogoj zagotavlja pripomoč vseh zmernih strank pri delovanju narodnega prekoda, kateri dosežati je meni naloženo.“ Ko bi Mac Mahon umrl pred letom 1880, i ne ugasne narodna suverenost, bi imela zbornica soditi, ali bi ne bilo dobro stabilnost prej ustanoviti. „Nevarnosti, ki Francoski žugajo, vam odkazujejo vaše dolžnosti.“

Gospodarske stvari.

Besedo slovenskim govedarjem.

(Piše Blaže Pernišek.)

Nazlic temu, da se govedarstveni nazpredek mej Slovenci tako podpira, kakor da bi kdo mačka za rep lovil, a ne za vrat, — nazlic temu, da se našemu kmetu ne privošči po pre mnogih krajih niti peščico narodne omike opazujemo kmetijstveni prijatelji tu pa tam gibanje v gospodarstvenem napredku mej slovenskimi kmeti našimi. Rekel bode kedo, kaj da hočem s to priliko: „mačka za rep.“ „Mačka za rep“ se meni zdi to, da gre državne gospodarstvene podpore mnogo preveč po brezvspešnem potu. Kaj pomaga za občno kmetijstveno napredovanje razdelitva znanih „premijs“? Naš narod je še

glede znanstvenega napredka v gospodarski zibeli. Ako da mati svojemu otroku v zibeli lepo kujigo v roki, kaj mu pomaga? se li česa nauči iz nje? Ne, raztrga jo, ki je bila draga ter so zavrženi penazi, koje je dal oče zá-njo. Otroka treba prvlje učiti brati in potem šele naj ima kujigo v roci, da mu bode koristila; prvlje naj se mu kupi tablica in pisanka in začetna čitanka, potem šele knjiga o kmetijstvu itd. Baš tako bi trebalo tudi našim kmetom najprvlje prvskerbeti dobrih učiteljev zlasti v kmetijstvu, da bodo vedeli kako treba umno rediti goveda, da bodo vedeli, zakaj dobodo „premijs.“ Tudi v narodnej šoli ne sme učitelj pohvaliti učenca, ako je le uganil, koliko 3×5, nego dokazati mora učenec svojemu učitelju, zakaj da je 3×5 petnajst, še le za tem sledi pohvala. Poznal sem kmeta, ki je bil dobil premijs za svojo lepo telico, s katero je 3 krat preveč potrosil, da se je svetila na dan premije. Tako gospodarstvo je pač neumno in neumnost plačevati in hvaliti je neumno. Druga goveda tistega kmeta pa so stradala, da so se ji vse kosti videle, ker je ovej telici vse v vamp utaknol. Kaj pomaga gospodarju, če dobi v hlev lepega muriškega bika od kmetijske družbe, ako ga pa brez vse granice spušča h kravam, kolikor mu jih priženó in bog zna kako se mu godi v hlevu! Te „premijs“ so obično „seme na skalo.“ Naj bi se raji za te denarje pošiljal kmetijstveni učitelje po deželah mej kmete, kateri gotovo radi poslušajo v domačem jezici tako predavanje, ako jih le kakovšna nevošljiva črna duša ne šunta proti učitelju iz kakovšnega nekmetskega plašča, kakor se je uže meni godilo svoje žive dni!

Ker je v gospodarstvu posebno baš govedarstvo neogibljive pozornosti vredno v sedanjih napredovalnih časih, namenil sem se, da v bodočnosti špeciálno pišem o tej kmetijstveni panogi z ozirom na krajne potrebe in lastnosti, da bi naš kmet vsaj po časnikih mogel izvedeti to, česar ne zna, česar mu jako treba.

Razne stvari.

* (Sto in dvajset konfiskacij) brojijo češki žurnali v minolem letu. — Avstrijska tiskovna svoboda je taka pod vlado nemškega psevdoliberalizma.

* (Amerikansk dvoboj.) 24 letni Aug. Köiber, sin premožnega velkotrgovca v Pešti, se je nedavno z nekim razprl, ki je Köibera pozval na dvoboj. Žrebala sta, in

kocka pade v neprospeh prvega. — Spora-
zumela sta se, da se K. ustrelil sam na sveti
dan. Mladi mož je tudi besedo spolnil, ter
se ustrelil o 12. uri 25. m. m. Nesrečnejš
se je bil ustrelil v čelo, ter je ostal takoj
mrtev.

* (Vojaki) so se božični večer prete-
pali na Dunaji, kakor to poroča vojaški
časnik. V neko krčmo je namreč prišel Ko-
čevnar svoje pomeranče in škatljice ponujati.
Nek artillerijsk podoficir stavi, dobi, a pri
tem se začne prepir mej njim in pa mej Ko-
čevnarjem. Iz prepira nastane tepež, da je
bil Kočevnar s svojim „hoch oder nieder“ iz
krčme pahnen. Kočevnar gre na policijo.
A ko gredo policaji vojake miriti, jih ti na-
tepo, ter izpahajo iz krčme. Koncem za-
puste i vojaki krčmo ter na ulici v kasarno
gredeč naklestijo vsakega policajca. Zopet
se slišijo glasovi iz mej ljudstva, naj bi se
vojakom nošenje orožja zvonaj službe ne do-
puščalo.

* (Sušica ali jetika) je po vseh krajih
Evrope najbolj razširjena bolezen. Mej vsemi
boleznimi terja ona največ žrtev. Posebno
obiskuje mesta. Akoprav pa je tako razšir-
jena, je vendar nekaj podnebij, kjer je nij.
Tako postavimo se na Norveškem malo o tej
bolezni zna. Na Izlandiji in na farserskih
otokih pak je popolnem neznana. Ravno
tako Kirgizi v ruskih stepah ne vedo ničesa
o njej. Sploh pak v Evropi od juga proti
severu pojema.

Tržne cene

v Ljubljani 5. januarja t. l.

Pšenica 5 gld. 20 kr.; — rež 3 gld. 50 kr.;
— ječmen 3 gld. 10 kr.; — oves 2 gld. 20 kr.; —
ajda 2 gld. 80 kr.; — pros 3 gld. 20 kr.; — koruza
3 gold. 30 kr.; krompir 2 gld. 50 kr.; — fižol 5 gld.
60 kr.; masla funt — gld. 53 kr.; — mast — gld.
50 kr.; — špeh frišen — gld. 34 kr.; — špeh povojen
— gold. 42 kr.; jajce po 3½ kr.; — mleka bokal 10
kr.; govednine funt 29 kr.; — teletnine funt 26 kr.;
svinsko meso, funt 27 kr. — sena cent 1 gld. 30
kr.; — slame cent 1 gold. — kr.; — drva trda 6 gld.
80 kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Loterijske srečke.

V Trstu 3. jan.: 68. 9. 12. 41. 24.

En srebrni goldinar velja 1 goldinar 6 kr.
avst. vred.

Vabilo na naročbo.

S 1. januarjem začne novo naro-
čenje na

„Slovenski Tednik.“

Velja za celo leto 2 gl. 80 kr.
„ „ pol leta 1 „ 40 kr.
„ „ četrt leta — „ 70 kr.

Naročnina naj se pošilja po poštnih
nakaznicah opravnitvu „Slov. Tednika“.

„Listki“.

Pod tem naslovom bode „Národna tiskarna“
v Ljubljani izdavala zbirko spisov beletrističnega
in znanstvenega zapopadka v zvezkih po 20 do
50 krajarjev.

Prvih šest zvezkov je že na svitlo prišlo
in jih imajo na prodaj: „Národna tiskarna“ v
Ljubljani in Mariboru in sledeči bukvarji:

V Ljubljani: Janez Giontini; Jurij Lercher;
Ign. pl. Kleinmayr & F. Bamberg; Zeschko & Till;
Otokar Klerr. — V Celovci: J. Leon; E. Liegel. —
V Mariboru: „Národna tiskarna“. V Trstu: F.
H. Schimpf. — V Gorici: Karel Sohar. — V Celji:
Karel Sohar. — V Ptuj: Vil. Blanke. — V Zagrebu:
Leopold Hartman.

I. zvezek.

Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp.
Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, sp.
Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J.
Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz
Rusije, sp. dr. Celestin. — Trštvo za grozđjem na
Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? sp.
J. Ogrinec. — Národni jezik in trgovina, spisal
L. Haderlap 25 kr.

II. zvezek.

Ivan Erazem Tatenbah. Izviren roman, spis.
J. Jurčič 50 kr.

III. zvezek.

Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec — Na
črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec 25 kr.

IV. zvezek.

Lepi dnevi. Spisal Paulus. — Plašč. Novela.
Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. —
Nekoliko opazek o izdaji slovenskih národnih
pesnij. Spisal prof. dr. Krek 25 kr.

V. zvezek.

Meta Holdenis. Roman, francoski spisal Viktor
Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.

VI. zvezek.

Kazen. Novela, francoski spisal H. Rivière,
poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država
v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, po-
slovenil Davorin Hostnik 25 kr.

VII. zvezek.

Kantorčica. Roman s pogorskega zakotja.
Češko spisala Karolina Šoštla; poslovenil Franjo
Tomšič 60 kr.